

Силабус
навчальної дисципліни
Управління освітнім процесом
в початковій школі(3 курс)
2025–2026 навчальний рік

Освітньо-професійні програми *Початкова освіта*.
Спеціальність *013 Початкова освіта*
Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*
Рівень вищої освіти *перший*

1. Контактна інформація викладача

Викладачка	кандидатка педагогічних наук, доцентка катедри педагогіки Анжеліка ЛЕСИК , асистентка катедри педагогіки Карина КОВАЛЬ
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/tolkachova/ https://bdpu.org.ua/koval-karyna-valentynivna/
Контактний тел.	+380502448396 +380507749144
Е-mail викладачки:	as_lesyk@ukr.net karinka.koval1307@gmail.com
Графік консультацій	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (за попередньою домовленістю)

2. Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
3/90	16	14	60	залік

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Ключові слова: управління, освіта, навчання, зміст освіти, принципи і правила, методи та засоби, форми й системи навчання, контроль, планування, розклад, моніторинг навчальних досягнень, технології навчання.

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні засади організації процесу навчання в закладах загальної середньої освіти.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з організацією, змістом, принципами й методами управління початковою школою.

Основні компетентності та результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Програмні компетентності		Програмні результати навчання (за стандартом)
загальні	КЗ 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ПРН 3. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
		ПРН 8. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
	ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.	ПРН 13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.
	ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
фахові	ФК 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на	ПРН 15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

<p>засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.</p>	<p>ПРН 17. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p>
--	---

3. Перелік тем навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1.

Тема 1–2. Управлінська діяльність в організації освітнього процесу закладу загальної середньої освіти: виклики та сучасні тенденції.

Особливості управління ЗЗСО в умовах реформування системи освіти. Принципи організації освітнього процесу в закладах освіти. Методи управління в системі освіти. Права та обов'язки педагогічних працівників.

Тема 3. Внутрішнє керівництво закладом загальної середньої освіти.

Функціональні права та обов'язки керівництва ЗЗСО. Організаційні форми управлінської діяльності в школі. Рада школи. Педагогічна рада. Нарада при директоріві школи. Піклувальна рада. Органи громадського самоврядування закладу освіти. Планування та облік роботи закладу загальної середньої освіти.

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Планування роботи закладу загальної середньої освіти.

Особливості та принципи сучасного планування. Види планування та основні вимоги до їх складання. Тижнева та річна циклограма роботи заступника директора з навчально-виховної роботи в початковій школі. Особливості складання плану роботи заступника директора з навчально-виховної роботи на день. Річний план роботи закладу загальної середньої освіти: інваріантна та варіативна складові. Розклад уроків.

Тема 5. Внутрішньошкільний контроль.

Зміст та види внутрішньошкільного контролю. Методи внутрішньошкільного контролю. Організація внутрішньошкільного контролю. Контроль якості ведення класних журналів, журналів ГПД, учнівських щоденників та зошитів. Контроль навчально-матеріальної бази кабінетів.

Змістовний модуль 3

Тема 6. Атестація та підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників: нормативно-правовий аспект. Особливості створення атестаційних комісій, їх склад та повноваження. Порядок атестації педагогічних працівників. Кваліфікаційні категорії та педагогічні звання працівників закладів загальної середньої освіти. Особливості підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Тема 7. Організація позаурочної діяльності здобувачів початкової освіти. Функціонування груп подовженого дня

Організація та функціонування груп подовженого дня у ЗЗСО. Вимоги до організації освітнього процесу в ГПД. Контроль за дотриманням режиму роботи групи подовженого дня. Особливості організації освітнього процесу в позаурочний час. Планування позаурочної загальношкільної діяльності заступником директора з навчально-виховної роботи.

Тема 8. Управління безпекою освітнього процесу в умовах зміненої реальності

Безпечне освітнє середовище: нормативно-правовий аспект. Особливості організації інструктажів та щоденного інформування про небезпеки. Контроль первинного, позапланового, цільового інструктажів під час реалізації освітнього процесу в лабораторіях, майстернях, спортзалах тощо. Моніторинг діяльності психологічної служби, соціальних та медичних працівників в закладі освіти.

4. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (заліку) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватися в онлайн режимі.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком

консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв. Під час проведення навчальних занять електронні пристрої мають перебувати в безшумному режимі роботи. Користування електронними пристроями в цілях, не пов'язаних із навчанням, є неприпустимим.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм «Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-sayt.pdf>): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилатися на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється у письмовому або електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle).

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно з визначеним графіком.

Результати навчання, отримані здобувачами вищої освіти у неформальній чи інформальній освіті, визнаються згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ (<https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-BDPU.pdf>) та Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/kryter_ocin_2021.pdf).

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальноновживані комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності). Технічне (ноутбук тощо); програмне (Microsoft Office (Power Point, Word), Zoom, Moodle, репозитарій); наочність (мультимедійні презентації, навчальні фільми).

6. Схема оцінювання:

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
14	14	14	14	14	15	15	

7. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О., Ліннік О. О., Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ : Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
2. Дистанційне навчання : виклики, результати та перспектив. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / упор. : Воротникова І. П., Чайковська Н. В. Київ : Київ, університет ім. Б. Грінченка, 2020. С. 347–353.
3. Додаток до наказу МОН України “Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи” № 1009 від 19.08.2016. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/vymogy-do-kontorlyu-ta-otsinyuvannya.pdf> (дата звернення : 29.08.2025).
4. Закон України “Про освіту” № 2145-VIII від 05.09.2017. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n766> (дата звернення : 28.08.2025).
5. Закон України “Про повну загальну середню освіту” № 463-IX від 16.01.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення : 28.08.2025).
6. Інструктажі для безпеки дітей у школі : програма інтерактивних занять. URL : <https://cdc.ucu.edu.ua/uk/resources/posibnik-instruktazhi-dlya-bezpeki-ditej-u-shkoli/> (дата звернення : 29.08.2025).
7. Концепція Нової української школи: концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення : 28.08.2025).
8. Методичні рекомендації щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів Нової української школи № 1096 від 02.09.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1096729-20#Text> (дата звернення : 29.08.2025).
9. Мирнова С. П. Нова українська школа : особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с.

10. Наказ Міністерства освіти і науки України “ Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій” №574 від 29.04.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0410-20#Text> (дата звернення : 29.08.2025).

11. Наказ Міністерства освіти і науки України “Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи” №143 від 07.02.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-20#Text> (дата звернення : 29.08.2025).

12. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників» №805 від 09 вересня 2022 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#n150> (дата звернення : 29.08.2025).

13. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» № 677 від 25 червня 2018 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-18#Text> (дата звернення : 29.08.2025).

14. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» № 2205 від 25 вересня 2020 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text> (дата звернення : 29.08.2025).

15. Настільна книга заступника директора закладу загальної середньої освіти / авт. упоряд. : Коновалова М. В., Семиволос О. П. Харків : Основа, 2020. 159 с.

16. Настільна книга керівника закладу освіти. Готуємося до аудиту та сертифікації / упоряд. Семиволос О. П., Коновалова М. В. Харків : Основа, 2022. 176 с.

17. Нова українська школа : організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : навч.-метод. посіб. / Гущина Н. І., Орлова Т. Г., Кондратова Л. Г. Київ : Освіта, 2021. 160 с.

18. Нова українська школа : poradnik vихователю групи подовженого дня у закладах загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / за ред. Дмитрів Г. І., Стрільчик Г. Д. Львів : Світ, 2019. 224 с.

19. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / za red. Bibik N. M. Kyiv : Litera LTD, 2019. 208 s.
20. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації : посібник. URL : https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/GRYF_Metodychni_rekomendatsii_dystantsiy-na_osvita_razvoroty.pdf (дата звернення : 29.08.2025).
21. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» №800 від 21 серпня 2019 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення : 29.08.2025).
22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників» № 1109 від 23 грудня 2015 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення : 29.08.2025).
23. Про.Безпеку : безпечна освітня екосистема громади : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 518 с.
24. Типові освітні програм. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv> (дата звернення : 29.08.2025).
25. Указ Президента України «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі» № 195/200 від 25 травня 2020 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> (дата звернення : 29.08.2025).
26. Управління закладом освіти : підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / Немченко С. Г., Крижко В. В., Боднар О. С., Радул В. В., Старокошко О. М., Кондратенко Ю. І. 2-ге вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с.

27. Управління якістю загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Лукіна Т. О. Київ : Педагогічна думка, 2020. С. 230 с.

28. Черновол-Ткаченко Р. І. Система планування в освітніх організаціях : методичні рекомендації для студентів зі спеціальності 073 Менеджмент. Харків : ТОВ “Планета-Прінт”, 2020. 68 с.

Додаткові

1. Гавлітіна Т. Інноваційні освітні практики : створення та впровадження в новій українській школі. *Нова педагогічна думка*. № 3 (115). 2023. С. 20–25.

2. Горбачова М. В. Теоретичні засади управління освітнім процесом в закладах дошкільної та загальної середньої освіти в умовах воєнного стану. *The XXX International Scientific and Practical Conference «The newer problems of science and ways to solve them”*. *Pedagogical Sciences*. August 02–05, 2022. Helsinki, Finland. 142–145 p.

3. Денисюк О. Я., Титаренко Н. В. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників як індикатор реалізації реформи Нової української школи. *Освітня аналітика України*. 2021. № 3 (14). С. 88–102.

4. Ковальчук В. І., Єрмак Т. М. Планування діяльності закладу загальної середньої освіти в умовах освітніх змін. *Молодий вчений*. № 4 (56). Квітень, 2018. С. 510–516.

5. Кондратьєва А. В. Нові підходи до управління закладом освіти в умовах Нової української школи. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика управління освітою*. Вип. 12. Т. 2, 2019. С. 89–92.

6. Чорна В., Богер Н. Особливості формуального оцінювання в початковій школі. *Імідж сучасного педагога*. № 6 (201). 2021. С. 88–94.

7. Яценко С. Навчальний діалог у професійній підготовці майбутнього вчителя початкової школи. *Освітні обрії*. № 2(49), 2019. С. 83–87.